

Силабус курсу
Географічні основи ринкової економіки

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 106 Географія
Освітньо-наукова програма: Географія
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 3 рік, I семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять:
Консультації:

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. геог.н., доц. **Поплавська Інна Володимирівна**

Контактна інформація

inna18@tnpu.edu.ua; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Ринкова економіка, яка заснована на економічній свободі господарюючих суб'єктів, значною мірою дозволяє суспільству реалізувати сильні сторони товарного виробництва й ринку в інтересах соціально-економічного прогресу. Вона створює оптимальну, хоча і не ідеальну в соціально-економічному відношенні, систему залучення до ефективного, ініціативного і відповідального господарювання

Курс «Географічні основи ринкової економіки» відіграє важливу роль в освіті сучасного географа, оскільки, дає можливість оволодіти економічними знаннями, навчитися швидко орієнтуватися в економічних процесах, оперативно приймати раціональні самостійні рішення, поєднувати гуманістичні та економічні інтереси. Вивчення дисципліни сприяє формуванню сучасного економічного мислення та свідомості, оволодінню економічною культурою, досягненню відповідного вимогам часу не тільки рівня теоретичних знань, але й практичних навичок та вміння господарювання.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
1	Тема 1. РИНКОВА ЕКОНОМІКА: СУТЬ, СТРУКТУРА ТА ІНФРАСТРУКТУРА З ПОЗИЦІЇ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ	<i>Знати:</i> Вирішення фундаментальних питань економіки в умовах ринкової системи господарства, планову та ринкову економічні системи, основні принципи ринкової економіки, взаємозв'язок та функції економічної теорії і економічної політики, ступінь відкритості ринкової економіки
2	ТЕМА 2. ПОПИТ І ПРОПОЗИЦІЯ. ТЕОРІЯ РИНКОВОЇ РІВНОВАГИ (СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ)	<i>Знати:</i> сутність попиту і фактори, що його визначають, пропозицію: зміст і фактори, що на неї впливають, еластичність попиту і пропозиції, взаємодію попиту і пропозиції, ринкова рівновагу
3	ТЕМА 3. КОНКУРЕНЦІЯ І МОНОПОЛІЯ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ В ПРОСТОРОВОМУ ВИМІРІ	<i>Знати:</i> поняття конкуренції її суть і економічні основи, закон конкуренції, види економічної конкуренції, методи конкурентної боротьби, монополія: причини виникнення, суть та основні форми, антимонопольну політику держави.
4	ТЕМА 4. КАПІТАЛ. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА І ПРИБУТОК: ГЕОПРОСТОРОВІ РИСИ	<i>Знати:</i> капітал як економічну категорію товарного виробництва. витрати виробництва, їхня сутність та класифікацію. прибуток на капітал і фактори, що його визначають, економічну роль прибутку, кругообіг промислового капіталу

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. РИНОК ЯК ФОРМА ФУНКЦІОНУВАННЯ СУСПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА.		
5	ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В ПОЗИЦІЇ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ	<i>Знати:</i> ринок праці та його складові, особливості функціонування ринку праці в Україні, співвідношення попиту та пропозиції на ринку праці, ринок праці як ринок недосконалої конкуренції, форму і зміст ринку праці з точки зору об'єкту купівлі-продажу, колективні договори як основні умови найму робочої сили.
6	ТЕМА 6. ПРОСТОРОВА ОЦІНКА РІВНОВАГИ НА РИНКУ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ	<i>Знати:</i> поняття ринку природних ресурсів, становлення та розвиток природних ринків України, землеустрій та будівництво, обмеженість пропозиції земельних ресурсів. теорію граничної продуктивності. альтернативну цінність послуг землі і земельну ренту
7	ТЕМА 7. РИНОК КРЕДИТНИХ РЕСУРСІВ (ГЕОПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ)	<i>Знати:</i> поняття і типи грошових систем, сутність і форми кредиту, грошову масу та її структуру. рівновагу на грошовому ринку. сутність, структуру та функції ринку кредитних ресурсів, банківська система України як основний елемент ринку кредитних ресурсів.
8	ТЕМА 8. АСПЕКТИ РИНКОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	<i>Знати:</i> об'єктивні передумови та напрями ринкової трансформації економіки України, трансформацію відносин власності та формування конкурентного середовища як стратегічного пріоритету ринкових перетворень, проблеми та перспективи інтеграції вітчизняної економіки до глобального економічного середовища

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК6.	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК7.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК8.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК9.	Здатність працювати автономно.
ЗК10.	Навички здійснення безпечної діяльності.

СК1.	Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів.
СК3.	Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.
СК6.	Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.
СК8.	Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.
СК9.	Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.
СК11.	Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах
ПР02.	Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.
ПР04.	Аналізувати географічний потенціал території.
ПР05.	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
ПР08.	Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.
ПР11.	Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки

Літературні джерела

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141
2. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144
3. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2003, №№ 40-44, ст.356
4. Бюджетний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572
5. Земельний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27
6. Кодекс України про надра. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 36, ст.340
7. Закон України «Про банки і банківську діяльність» Відомості Верховної Ради України, 2001, № 5-6, ст.30
8. Закон України «Про зайнятість населення». Відомості Верховної Ради України, 1991, N 14, ст.170
9. Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 39, ст.350
10. Закон України «Про оцінку земель». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 15, ст.229
11. Оренда землі : нормативно-правові акти, роз'яснення та судова практика Упоряд.: М. С. Головатюк та ін.; Під заг. ред. М. С. Головатюка. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В. 2007. 308 с.
12. Нормативна та експертна грошова оцінка землі: нормативно-правові акти, коментар і роз'яснення Упоряд.: М. С. Головатюк та ін.; Під заг. ред. М. С. Головатюка. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В. 2007. 332 с.

13. Розміри оплати земельно-кадастрових робіт та послуг: нормативно-правові акти та роз'яснення. Упоряд.: М. С. Головатюк та ін.; Під заг. ред. М. С. Головатюка. 2-е вид., допов. та перероб. К.: Вид.ПАЛИВОДА А. В. 2009. 248 с

14. Розцінки на топографо-геодезичні й картографічні роботи: нормативно-правові акти та роз'яснення. Упор. М. С. Головатюк та ін.; Під заг. ред. М. С. Головатюка. К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В. 2008. 264 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, тести, завдання	40
Модуль 2 (теми 5-8) усне опитування, тести, завдання	40
Залік (теми 1-8) – тести, завдання	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст парктичних робіт
- 3) Завдання для комплексної контрольної роботи (ККР)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE